

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 380
16. března 2020

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice

Překážky na vnitřním trhu

Nová průmyslová strategie

pro Evropu

Výsledky zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci

Výsledky plenárního zasedání

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

není potřeba jakkoliv připomínat, že aktuálnímu dění naprosto dominuje koronavirus. Podle Světové zdravotnické organizace se epicentrem epidemie stala již Evropa, a tak se jednotlivé státy snaží přijímat více či méně striktní opatření, která by šíření choroby COVID-19, způsobené novým koronavirem, v maximální možné míře zabránila.

Svou činnost postupně omezují také instituce EU, mnohá jednání jsou úplně zrušena či nahrazena videokonferencí. Prostřednictvím té včera diskutovala Euroskupina o dopadech boje se šířením koronaviru na ekonomiky členských států EU a možných opatřeních v oblasti hospodářské politiky. Dnes měla v Bruselu zasedat Rada pro hospodářské a finanční věci, zasedání však bylo zrušeno a částečně jej v pátek nahradí neformální videokonference ministrů financí. Na programu byla tento týden také neformální zasedání Rady EU, které chorvatské předsednictví pořádá v Záhřebu či jeho okolí. I ta byla nicméně kvůli riziku šíření nákazy koronavirem odložena. Také Ev-

ropský parlament odložil nebo zrušil schůze výborů další oficiální jednání, která byla plánována na tento týden.

Komise minulý týden v pátek představila balíček solidarity a hospodářských opatření ke zmírnění dopadu koronaviru, jehož cílem je zmírnit socioekonomický dopad viru COVID-19 a která klade důraz na koordinovanost evropské reakce. V rámci této své iniciativy navrhuje mimo jiné nasměrovat celkem 37 miliard EUR z politiky soudržnosti na boj proti krizi v podobě koronaviru. Velká pozornost je věnována také dopadům na zaměstnanost, integritě vnitřního trhu a solidaritě na něm a malým a středním podnikům.

Předseda Evropské rady Charles Michel svolal na dnešní odpoledne další jednání lídrů EU-27 formou videokonference, během níž budou řešit další opatření v boji se šířením koronavirové nákazy a dopadům na hospodářství EU. Cílem je nadále v maximální možné míře koordinovat opatření jednotlivých členských států a poskytnout jim podporu.

Překážky na vnitřním trhu > Komise

Komise vydala dne 10. března sdělení o překážkách na vnitřním trhu, které bylo součástí balíčku dalších iniciativ Komise týkajících se posilování evropské ekonomické základny.

Úvodem sdělení poukazuje na výhody plynoucí z existence vnitřního trhu EU, nicméně zdůrazňuje, že navzdory nezpochybnitelným úspěchům vnitřního trhu se podniky a spotřebitelé stále potýkají s mnoha neopodstatněnými překážkami, které brání využití plného potenciálu sjednoceného trhu.

Dané sdělení identifikuje **13 klíčových překážek** na vnitřním trhu z pohledu uživatele, které demonstrují, že překážky mají nejen regulační nebo administrativní povahu, ale také praktickou povahu.

V praxi se přitom podnik nebo spotřebitel často potýká s několika omezeními zároveň. Mezi nejvíce penalizované přetrvávajícími bariérami na vnitřním trhu patří především malé a střední podniky a odborní pracovníci.

Hlavní oblasti, kde se dle Komise podniky nejčastěji potýkají s překážkami, jsou následující: potíže při shromažďování informací potřebných k přípravě přeshraničních transakcí, plnění požadavků nutných k prodeji produktů nebo služeb, přeshraniční nákup zboží nebo služeb, doručování zboží a služeb přes hranice, překážky po prodeji, problematické zahájení podnikání v jiném členském státě, nedostatečné personální obsazení nebo jazykové bariéry.

Komise ve svém sdělení také uvádí **pět základních příčin**, jež způsobují výskyt překážek na vnitřním trhu. Jedná se především o rozdílné regulační rozhodování na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni; problematickou a nedokonalou transpozici, implementaci a vymáhání právních předpisů EU; rozdílnou administrativní kapacitu a správní postupy; odlišné obecné obchodní a spotřebitelské prostředí v členských státech a v neposlední řadě také příčiny nesouvisející s veřejnou politikou, jako jakou například rozdílné kulturní kontexty členských zemí.

/Pokr. na s. 2/

Prohlubování vnitřního trhu a odstraňování překážek patří mezi klíčové priority působení ČR v EU. ČR proto plně podporuje všechny iniciativy Komise, které povedou k odstraňování překážek a dalšímu prohlubování vnitřního trhu, a tím ke zlepšení postavení malých a středních podniků

a spotřebitelů. V tomto ohledu ČR vítá sdělení Komise o překážkách na vnitřním trhu a považuje jej za důležité.

/V. Smolková/

Nová průmyslová strategie pro Evropu > Komise

Dne 10. března 2020 vydala Komise novou průmyslovou strategii pro Evropu. Dokument představuje základní klíčové oblasti pro efektivní zvládání současných výzev, a to především s ohledem na konkurenceschopnost evropského průmyslu, jeho transformaci k dosažení cílů klimatické neutrality a digitalizaci.

První klíčovou oblastí je **vnitřní trh**, který musí být dle Komise dále prohlubován, a musí také plně fungovat ve své digitální dimenzi. V tomto ohledu je kladen důraz na efektivní implementaci a vymáhání pravidel na vnitřním trhu či na evaluaci a potenciální revizi pravidel hospodářské soutěže.

Druhou oblast představuje **posílení a udržení rovných podmínek** v rámci světa. Zde Komise zdůrazňuje problematiku zahraničních investic, zadávání veřejných zakázek či větší efektivitu celních opatření. Třetí zásadní oblastí je podpora průmyslu při **přechodu na klimaticky neutrální hospodářství**. V této návaznosti je kladen důraz především na závazky EU a sdělení obsažené v Zelené dohodě pro Evropu, roli tzv. mechanismu pro spravedlivou transformaci, obnovitelné zdroje či udržitelnou a chytrou mobilitu.

Čtvrtá oblast poukazuje na **vytváření oběhové ekonomiky**, především pak na udržitelnost oběhových produktů či zahrnutí samotných spotřebitelů do oběhového řetězce. Pátá oblast se věnuje **průmyslovým inovacím**, a to především s ohledem na inovační strategie a vytváření digitálních inovačních partnerství. V šesté oblasti pak sdělení upozorňuje na nutnost **získávání nových dovedností**, zejména

na v digitální oblasti, a také je zde kladen důraz na pracovní mobilitu.

Poslední oblastí, které dané sdělení jmenuje, je problematika **investic a financování transformace** evropské průmyslové základny. Zde Komise upozorňuje především na roli důležitých projektů společného evropského zájmu, tzv. projekty IPCEI.

Sdělení následně zdůrazňuje, že je třeba v rámci EU **posílit evropskou průmyslovou a strategickou autonomii**. V tomto ohledu Komise považuje za zásadní nastavit účinný rámec pro sledování přímých zahraničních investic, budovat strategickou digitální infrastrukturu či využívat vesmírné technologie a data. Závěrem je pak kladen důraz na partnerský přístup k vládnutí v tomto sektoru. Dle Komise je nutné, aby se na vytváření evropské průmyslové politiky podíleli všichni relevantní aktéři a docházelo k vytváření specifických průmyslových aliancí či fór.

ČR vítá vydání nové průmyslové strategie pro Evropu, jelikož má na posilování průmyslové základny EU trvalý zájem, a domnívá se, že při tvorbě politik EU je vhodné kombinovat průřezový přístup s přístupem ke specifickým odvětvím. ČR je vysoce průmyslovou zemí, proto je jednou z jejích zásadních priorit v této oblasti ochrana konkurenceschopnosti evropského průmyslu jako celku.

/V. Smolková/

Výsledky zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci > Rada

Dne 13. března 2020 zasedla v Bruselu Rada pro justici a vnitřní věci ve formátu ministrů vnitra. Českou republiku s ohledem na mimořádnou situaci v souvislosti s epidemií koronaviru a šířením onemocnění COVID-19 zastupoval Stálý představitel ČR při EU, velvyslanec Jakub Dürr.

Rada projednávala Strategická vodítka, horizontální dokument zastřešující témata ze **Strategické agendy 2019-2024** a vytyčující způsob organizace práce, nástroje a struktury k dosažení jejích cílů. Ani po dlouhé diskusi však nebylo dosaženo kompromisního návrhu textu, který by byl přijatelný pro všechny členské státy. Dokument tedy bude předložen s přetrvávajícími rozpory rozhodnutí a přijetí plánované březnové Evropské radě.

Dále byla na programu diskuse k **aktuálním migračním otázkám** v souvislosti s napjatou situací na řecko-turecké hranici. Ministři ujistili Řecko o své setrvalé solidární podpoře a mnozí zmínili konkrétní dosud poskytnutou pomoc, vč. vyslaných expertů pro operaci Frontexu a materiální pomoci poskytnuté v rámci Evropského mechanismu civilní ochrany. Některé členské státy také nabídli podporu při relokacích nezletilých bez doprovodu z řeckých uprchlických táborů. Společně s Komisí pak Řecko avizovalo snahu o posílení dobrovolných asistovaných návratů, vč. akutních opatření pro co nejrychlejší návrat až 5000 migrantů z ostrovů ve spolupráci s Mezinárodní organizací pro migraci a Frontexem.

Pracovní oběd ministrů byl věnován otázkám **civilní ochrany** v souvislosti s šířením koronaviru a onemocnění COVID-19. Členské státy informovaly o aktuální situaci. Nad rámec diskuse v plénu zazněl zesílený apel na pragmatický přístup, s ohledem na realistické potřeby. Komise informovala, že v úterý 17. března předloží ke schválení implementační akt umožňující společné nákupy potřebného zdravotnického vybavení.

Komise také informovala o připravovaných vodících k zavádění opatření na hranicích. Také vyzdvihla potřebu zajištění soběstačnosti a strategických zásob s nutností zvýšit kapacity EU. Uvedla, že členské státy by měly zavádět jen taková opatření, která jsou proporní, účinná a nediskriminační a v žádném případě by neměla vést k odpírání vstupu na území svým vlastním občanům (a pokud možno také ostatním občanům EU) a k neumožnění průjezdu občanům dalších států EU při jejich návratu do vlasti.

Ohledně režimu na vnějších hranicích Komise připomněla, že členské státy mají povinnost provádět kontroly všech příchozích. Tyto kontroly umožňují i zdravotní prohlídky.

/K. Šimová/

Plenární zasedání Evropského parlamentu bylo z důvodu šíření nákazy koronaviru přeloženo ze Štrasburku do Bruselu a zkráceno ze čtyř dnů pouze na jediný den: úterý 10. března 2020. Poslanci během zkrácené schůze debatovali o šíření nákazy koronaviru, víceletém finančním rámci a situaci v oblasti migrace na řecko-turecké hranici.

Poslanci v úterý nejprve debatovali s komisařkou pro zdraví a bezpečnost potravin, Stellou Kyriakidesovou o možných opatřeních, jak co nejúčinněji předcházet šíření nákazy **koronaviru** na území EU. Tématem byly také možnosti koordinace evropské reakce zaměřené na zmírnění jejích zdravotních, hospodářských a sociálních dopadů. Vyjádřili potřebu solidarity mezi členskými státy EU a vyzvali k navýšení objemu finančních prostředků na výzkum koronaviru. Ocenili také práci zdravotníků, kteří se o pacienty starají. Nezbytné zdravotnické pomůcky a přístroje (včetně testovacích souprav, masek či respiračních přístrojů) by podle nich měly být vyráběny v EU a zpřístupněny všem členským státům.

Poslanci následně vedli debatu s předsedou Evropské rady Evropské rady Charlesem Michelem o jednání Evropské rady ze dne 20. února 2020, na kterém se členskými státy nepodařilo dohodnout na společném **postoji k víceletému finančnímu rámci** (víceletý finanční rámec 2021–2027). Poslanci během rozpravy zmínili, že žádná dohoda je lepší než špatná dohoda a vyzvali Komisi, aby předložila pohotovostní plán vzhledem ke zpoždění, kterému bude rozpočet čelit. Současná zdravotní a migrační krize dokazuje podle nich potřebu silného evropského rozpočtu.

Na závěr plenárního zasedání poslanci diskutovali s komisařkou pro vnitřní věci, Ylvou Johanssonovou o společné reakci EU na situaci ohledně **migrace na řecko-turecké hranici**. Poslanci uvedli, že EU musí pomoci Řecku ochránit svou hranici a zaručit všem osobám v nouzi řádné azylové řízení. Většina řečníků v debatě kritizovala tureckého prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana za zneužívání lidského utrpení pro politické účely. /J. Linková/

Program evropských institucí, 17. až 24. března > Informace

Videokonference Evropské rady, 17. března

Dne 17. března budou členové Evropské rady prostřednictvím videokonference sledovat **opatření EU reagující na ohnisko COVID-19**.

Rada pro zahraniční věci, 23. března

Ministři budou nejprve jednat o **aktuálním dění**, přičemž se budou zabývat naléhavými otázkami na mezinárodní scéně. V této souvislosti mohou ministři zaměřit své příspěvky na Libyi, Venezuelu a oblast Sahelu.

Rada poté provede výměnu názorů věnovanou **Ukrajíně**, jež se bude týkat probíhajících reforem i otázek souvisejících s konfliktem.

Rada pro obecné záležitosti, 24. března

Na programu jednání bude příprava březnové Evropské rady, follow-up únorové Evropské rady, rozšíření, otázka právního státu v Polsku a hodnot EU v Maďarsku, evropský semestr a legislativní programování.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 380, týden od 9. do 15. března 2020 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz